

Η Παναγία Σουμελά Πόντου ως disco για rave party

Το Ιερό Προαύλειο του Μοναστηριού ως disco – κέντρο για rave party. Σκοπός η «τουριστική ατραξιόν» διεθνώς της Παναγίας Σουμελά. Η Μονή, ελληνορθόδοξο οικουμενικό Μνημείο – Προσκύνημα κάθε 15 Αυγούστου, με εντολή του Προέδρου της Τουρκίας Ρ. Τ. Ερντογάν.

1. **Εισαγωγικές σκέψεις.** Ποτέ – μα ποτέ – δεν υποπτευόμουν ότι το, μεγάλης πνευματικής ορθοδόξου ακτινοβολίας, ιστορικό Μοναστήρι της Παναγίας Σουμελά στον Πόντο θα χρησιμοποιείτο ως κέντρο – disco club περιωπής, σε στυλ rave party. Με χορούς και λικνισμούς και τραγούδια και ιαχές νεολαίας. Μετά, μάλιστα, την πρώτη, μετά την τελευταία ανακαίνιση του Μοναστηριού, εν μέρει, περίλαμπρη Θεία Λειτουργία στον ίδιο προαύλειο ιερό χώρο, στις 15 Αυγούστου 2021. Σ' αυτήν προεξήρχε ο Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος Α', ο και πνευματικός ιδιοκτήτης – οικοδεσπότης, ιεροκανονικά της Παναγίας Σουμελά.

Και όμως, να, ότι έγινε κι αυτό το rave party, στις αρχές Φεβρουαρίου 2022. Υποπτευόμουν, ότι σε κάποια χρονική συγκυρία και η Παναγία Σουμελά, ακόμη και αν ετίθετο υπό την προστασία της UNESCO, θα ακολουθούσε τον ίδιο «πολιτισμένο» δρόμο του Αλλάχ των ριζοσπαστών νεοοθωμανών της σύγχρονης Τουρκίας, μετατροπής της σε τζαμί. Αν τούτο, βέβαια, θα έκρινε «συμφέρον» η σημερινή, νέο-οθωμανικής αντιλήψεως και ουτοπίας, Κυβέρνηση της Τουρκίας, που, αντί να βλέπει το παρόν και το μέλλον, διολισθαίνει στον 18ο και 19ο αιώνα μ.Χ.

Έχουμε τα προηγούμενα χτυπητά παραδείγματα μετατροπής σε τζαμί της Αγίας Σοφίας των Μεγαλοκομνηνών στην Τραπεζούντα, το 2013, της Αγίας Σοφίας των Οικουμενικών Συνόδων Νίκαιας, λίγο μετά, και σειράς άλλων ιστορικών ναών στο όνομα της του Θεού Σοφίας στην Θράκη

και αλλού της Ανατολής. Κορωνίδα στην πολιτική των μετατροπών είναι η Αγία Σοφία, το Μέγα Μοναστήρι, Κωνσταντινουπόλεως, το 2020 (Ιούλιος). Τότε, η μετατροπή της, με ισλαμικές τυμπανοκρουσίες, σε τζαμί. Αλλά και αμέσως μετά την ίδια κακοτυχία είχε και η Μόνη της Χώρας του Αχωρήτου Θεού – Ιησού, μοναδικής, ανεπανάληπτης, στο είδος της, τέχνης.

Με ποιο σκεπτικό – αιτιολογικό, αλήθεια, η μετατροπή αυτή της Παναγίας Σουμελά σε disco για οργάνωση rave party, υπό τους ήχους ηλεκτρονικής μουσικής με φόντο το χτύπημα και ήχο της καμπάνας της Ιεράς Μονής; Ακούστε σκεπτικό, «σχιζοφρενικό», για την περίπτωση : προβολή του διεθνούς τουριστικού προϊόντος δια και υπέρ της Παναγίας Σουμελά, κατά το προηγούμενο όμοιο στην Καππαδοκία, πριν χρόνια. Τότε, «ξένο γκρουπ» είχε κάμει ανάλογα γυρίσματα, με video clip στην Καππαδοκία για το τραγούδι Nemrudun Kizi. Τώρα, για την διεθνή τουριστική προβολή της Τουρκίας στο ιερό πρόσωπο – θεσμό της Παναγίας Σουμελά επαναλαμβάνονται τα ίδια.

2. **Συναφείς περιπτώσεις διαχρονικά.** Θα υπενθυμίσουμε τρεις αντιπροσωπευτικές περιπτώσεις, δείγματος χάριν. Οι δύο έχουν να κάμουν με την Αγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως, το 1204 η μία, και το 1453 η άλλη. Η τρίτη συντελέστηκε επί των ημερών μας, το 1983, στη Σερβία, στο ιστορικό μοναδικό μνημείο τέχνης – μοναστήρι, επονομαζόμενο Κάλενιτς, του 13ου αι., στην επαρχία Σουμαδίας της Κεντρικής Σερβίας.

α. Σε παρέμβαση – άρθρο μας, προ καιρού, στον ηλεκτρονικό τύπο, με τίτλο : «Ο θαυμασμός του P. T. Ερντογάν για τον Ιησού των Ιεροσολύμων και της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως» (βλ. Romfea.gr, 8 Σεπτ. 2021), μεταξύ άλλων σχετικών με τις γεωπολιτικές και γεωθρησκευτικές εξελίξεις και καταστάσεις στην Εγγύς και Μέση Ανατολή και στην Ανατολική Μεσόγειο, εξ αφορμής της ιδιοτρόπου πολεμικής συρράξεως μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστινίων της Γάζας (Μάιος 2021) και της φραστικής εμπλοκής σ' αυτήν του Προέδρου της Τουρκίας, γράφαμε τα εξής για την

Αγία Σοφία Κωνσταντινουπόλεως : «Το δράμα της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως, το 1204 μ.Χ., περιγράφει σύγχρονος τότε λόγιος, δόκιμος συγγραφέας και γνώστης της καταστάσεως, εξ ιδίας αντιλήψεως και πείρας. Είναι ο, Αρχιεπίσκοπος Κυζίκου διατελέσας, Κωνσταντίνος - Κύριλλος Στιλβής. Στο έργο του **Κατά Λατίνων...** αφιερώνει ειδικό κεφάλαιο, επιγραφόμενο νεοελληνιστί "**Ως προς όσα αποτόλμησαν κατά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως εναντίον των αγίων και τα σχετικά**" οι Σταυροφόροι, τάχα «Χριστιανοί», στο οποίο γράφει : ... «π) Εντός του ιδίου θυσιαστηρίου οδήγησαν μια ακάθαρτη γυναίκα και αυτή, αφού κάθισε επάνω στο λεγόμενο σύνθρονο, ευλόγησε όλους όσοι απ' αυτούς ήταν παρόντες, διακωμωδώντας τα δρώμενα των αρχιερέων. Και, τέλος, αφού χόρεψε κάνοντας και διάφορες παντομιμικές **κινήσεις, με τους ήχους καμπάνας του Ι. Μοναστηρίου**, επιδόθηκε σε μαγευτικό θριαμβευτικό **χορό**· ήταν και αυτή **η πράξη μια αθέμιτη βδελυρή μυσταγωγία...**», που, *mutatis mutandis*, παραπέμπει σήμερα, ιδιοτρόπως, στο rave party της Παναγίας Σουμελά.

β. Για το 1453 επισημάναμε το ανεπανάληπτο φρικιαστικό γεγονός, συμπερίληψη πάντων των κακών, ακόμη και του 1204. Εγράφαμε : «Ο πορθητής Μωάμεθ, αποκαλούμενος και ως Μωάμεθ Β', με την άλωση της Πόλης, επέτρεψε στα στίφη των Οθωμανών να λεηλατήσουν επί 3 μέρες την Πόλη και ειδικά την Αγια-Σοφιά. Εκεί, εντός του Ναού οι «νικητές» κατέσφαξαν χιλιάδες Κωνσταντινουπολίτες, που βρήκαν καταφύγιο - άσυλο στον Ναό. Μετά 3 μέρες, ο πορθητής εισήλθε έφιππος στην Αγια-Σοφιά, «εν χορδαίς, οργάνοις, μουσικαίς και τυμπανοκρουσίαις και **με τους ήχους των σημάντρων της Εκκλησίας**, όπως παραδίδουν οι πηγές, πατώντας ο ίππος του επί πτωμάτων. Ο αύλειος χώρος του Ναού - Μεγάλου Μοναστηριού μετατράπηκε σε **κέντρο διασκεδάσεως παντοειδούς όχλου**». Περαιτέρω σχόλια παρέλκουν.

γ. Τρίτη περίπτωση, παρόμοια της Παναγίας Σουμελά σήμερα (Φεβρουάριος 2022), ήταν εκείνη, του 1983, στο ιστορικό μοναστήρι Κάλενιτς της Σουμαδίας, επαρχίας της Κεντρικής Σερβίας. Ήταν επί των ημερών του αλήστου μνήμης πολιτικού – κρατικού συστήματος του «άνευ Θεού υπαρκτού Σοσιαλισμού – Μαρξισμού». Όμως, αυτό το σύστημα διακυβερνήσεως των Λαών κατέρρευσε ως χάρτινος πύργος, κατά γεωπολιτική κυριολεξία σχεδόν, μεταξύ των χρόνων 1989-1993, που ζούσαμε τηλεοπτικά, καθημέρα.

Πώς αυτό; Συντελέσθηκε με τη διάλυση της Σοβιετικής Ενώσεως, με κεντρικό κορμό τη σημερινή Ρωσία (ο Πρόεδρος της οποίας σήμερα υπήρξε ηγετικό στέλεχος της KGB της διαλυομένης Σοβιετικής Ενώσεως), και των δορυφόρων Χωρών – Λαών του τότε Συμφώνου της Βαρσοβίας, εν οίς και η σημερινή Ουκρανία. Αντίπαλο δέος τότε και τώρα το NATO. Η διάλυση εκείνη συμπαρέσυρε και την τότε «Σοσιαλιστική» Γιουγκοσλαβία του Τίτο και των αμέσων διαδόχων του.

Η Ορθόδοξος Εκκλησία της Σερβίας (Πατριαρχείο, Μητροπόλεις, Επισκοπές, Μοναστήρια, Ενορίες) πλήρωσε βαρύ τίμημα ιδεολογικό, ανθρώπινο και υλικό. Τα Μοναστήρια, ειδικότερα, ήσαν το κάρφος των Σοσιαλιστών, Μαρξιστών, Ηγετών και Μελών της Σερβίας της Γιουγκοσλαβίας. Η περίπτωση Κάλενιτς μάς υπενθυμίζει την όμοια σήμερα της Παναγίας Σουμελά.

Πώς αυτό; Γράφαμε το 1983 στον ελληνικό και ξένο τύπο τα εξής, επιλέξει, κατόπιν θερμής, μέχρι δακρύων, παρακλήσεως του τότε Επισκόπου Σουμαδίας Σάββα Βούκοβιτς, διαπρεπούς Πανεπιστημιακού Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής Βελιγραδίου: «στην Επαρχία Σουμαδίας το ιστορικό μοναστήρι Κάλενιτς είναι από τα λίγα σπάνια μνημεία βυζαντινής-σερβικής τέχνης υπό την προστασία της Ουνέσκο. Η γυναικεία μοναχική αδελφότητα συντηρεί και λειτουργεί, μέσα στο κατάλληλο θρησκευτικό περιβάλλον που ταιριάζει, το ιστορικό, και σπάνιο

καλλιτεχνικό αυτό μνημείο. Πρόκληση και προσβολή κατά της ιστορίας και της θρησκείας και της τέχνης συνιστά το γεγονός ότι το, περίτεχνης αρχιτεκτονικής, κονάκι του μοναστηριού, απαραίτητο για την λειτουργικότητα της αδελφότητας, έχει αποσπασθεί από την αδελφότητα, με απόφαση της Σοσιαλιστικής Κυβερνήσεως της Γιουγκοσλαβίας. Μένει κλειστό για δέκα μήνες το χρόνο και χρησιμοποιείται μόνο τους θερινούς μήνες ως χώρος κατασκηνώσεως των νέων, **που μετατρέπουν πολλές φορές τον ιερό αυτό χώρο, δίπλα στον περίβλεπτο ιστορικό ναό, σε χώρο «τζαζ» και «ντίσκο»**, βεβηλώνοντας έτσι τον ιερό χώρο και προσβάλλοντας βάνανυσα το δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας και ησυχίας της γυναικείας αδελφότητας και καταπιέζοντάς την έτσι ψυχολογικά. Παρά δίπλα το κολυμβητήριο, που κατασκευάσθηκε εκεί, ολοκληρώνει την απαράδεκτη εικόνα. Με το μπλοκάρισμα από την Πολιτεία του κονακιού αυτού έχει διασπασθεί η αρχιτεκτονική, αλλά και η ιστορική και θρησκευτική ενότητα του περιβλέπτου αυτού μνημείου, του μοναστηριού Κάλενιτς. Και διερωτάται κανείς: Δεν τα βλέπει αυτά η Ουνέσκο, που τις υποχρεώσεις της και τις ευθύνες απέναντί της έχει υπογράψει και η Γιουγκοσλαβία; Το κονάκι ανήκει φυσικά ιδιοκτησιακά και θρησκευτικά στην αδελφότητα και σ' αυτήν πρέπει να αποδοθεί, αφού υπάρχει, επιπλέον, και η σχετική υπόσχεση προς τον Επίσκοπο Σουμαδίας Σάββα της Πολιτείας. Η υπόσχεση πρέπει να γίνει πράξη. Είναι μεγάλη υποκρισία η Κομμουνιστική Σοσιαλιστική Γιουγκοσλαβία σήμερα να ενδιαφέρεται ιδιαίτερα από την μια για το Μοναστήρι Χιλανδαρίου στο Άγιον Όρος και από την άλλη **να ανέχεται να μετατρέπεται σε χώρο «τζαζ» και «ντίσκο»** το ισάξια καλλιτεχνικό και ιστορικό μνημείο του Κάλενιτς. Στην τελευταία πολυτελή μονογραφία με τίτλο: «Hilandar», που εκδόθηκε στο Βελιγράδι το 1979 στα σερβικά, αγγλικά και γερμανικά από το Υπουργείο Πολιτισμού του Κράτους, ούτε λίγο, ούτε πολύ, όταν γίνεται λόγος για την Μακεδονία, είναι ανύπαρκτη η ελληνική ιστορική

Μακεδονία, έδαφος της οποίας είναι το Άγιον Όρος. Ο λόγος μόνο για «Μακεδονία του Αιγαίου», γλωσσικό κατασκευάσμα και εφεύρημα του Τίτο, στη βάση των δικών του γεωπολιτικών σκοπιμοτήτων αφαιρέσεως της Μακεδονίας από την Ελλάδα και προσθέσεώς της στη δική του «Γιουγκοσλαβική Μακεδονία». Έτσι, οι θησαυροί Χιλανδαρίου ερμηνεύονται για να προβάλλεται και το ψευδομακεδονικό εις αντικατάσταση της ιστορικής Μακεδονίας Φιλίππου – Μεγάλου Αλεξάνδρου. Το Χιλανδάρι όμως και το Κάλενιτς είναι μνημεία και αδελφότητες όχι προπαγάνδρας σε βάρος της αιώνιας φιλίας μεταξύ Σέρβων και Ελλήνων, αλλά ιστορικής και πνευματικής συμβιώσεως δύο γειτονικών λαών, που το κοινό τους χαρακτηριστικό είναι η αγάπη για την Πατρίδα και την Ορθοδοξία» (βλ. Romfea.gr, 27-3-2021, όπου «Αφιέρωμα στην μνήμη του Επισκόπου Μοραβικίου, μετέπειτα Σουμαδίας, Σάββα Βούκοβιτς»).

3. **Το ποιόν αντιδράσεων για τη χρήση της Παναγίας Σουμελά, ως χώρου rave party** (Φεβρ. 2022). Το γεγονός προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων εντός και εκτός Τουρκίας.

α. **Εντός Τουρκίας.** Από φορείς του τουρισμού της Τραπεζούντος εκδηλώθηκαν αντιδράσεις αποδοκιμασίας, όταν είδαν αυτό το video clip. Π.χ. ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Τουριστικών Φορέων και Ταξιδιωτικών Γραφείων (ον. TİSAD) κ. Μουράτ Τσαβγκά δήλωσε, εξ ονόματος της TİSAD, επιλέξει, τα εξής, που εκφράζουν ίσως το μεγαλύτερο μέρος των συναισθημάτων του φίλου τουρκικού λαού. Δηλώνει : «Είναι από τις στιγμές που ο εγκέφαλός μας καίγεται και το μυαλό μας κολλάει... η δημόσια συνείδηση δεν θα ανακουφιστεί, εάν οι υπεύθυνοι δεν εξηγήσουν, γιατί χορηγείται αυτή η άδεια... Ποια είναι η χρησιμότητα αυτής της **ντίσκο ψυχαγωγίας** σε μία δομή, όπου το Κράτος μας επιτρέπει μία ημέρα λατρείας το χρόνο; Τουρισμός ή προβολή; Τι ωφελεί ο ήχος των καμπανών, που αντηχούν σε ένα κτίριο που σήμερα είναι μουσείο; Τουρισμός ή

προβολή; Ποιο το όφελος από την παροχή άδειας για ένα κτίριο που κινδυνεύει να πέσουν πέτρες, είναι υπό ανακαίνιση και είναι κλειστό για λόγους ασφαλείας; Τουρισμός ή προβολή; Είναι αθώο λάθος ή συνειδητή προσπάθεια για ένα τέτοιο έργο, που πιθανόν να προκαλέσει αντίδραση στον τύπο; Εάν μία τέτοια εκδήλωση πραγματοποιηθεί για προβολή σε τζαμί μας που βρίσκεται σε άλλη χώρα χρησιμοποιώντας αυτό το γεγονός ως παράδειγμα, ποιος θα αναλάβει την ευθύνη γι' αυτό; Κάποιος πρέπει να κάνει μία δήλωση για το σημαντικότερο πολιτιστικό αγαθό της περιοχής μας, τη Μονή Σουμελά, που είναι υποψήφια για ένταξη στην UNESCO».

Εκφράστηκε και αντίθετη άποψη, επαινετική της πρωτοβουλίας αυτής από τον Βολκάν Κανταρτζή, Πρόεδρο της «Ένωσης Τουριστικών Πρακτόρων Τραπεζούντος». Ο τελευταίος χαιρέτισε την πράξη και σχολίασε ότι ελπίζει η συγκεκριμένη "προώθηση" της Παναγίας Σουμελά να είναι επιτυχής και να συμβάλει στην αύξηση της τουριστικής κίνησης στην Τραπεζούντα. Και προσθέτει : «Ελπίζω το αποτέλεσμα της δουλειάς να είναι να προβληθούν οι φυσικές ομορφιές και να γίνει μία επιτυχημένη παρουσίαση», επισημαίνοντας ότι «το μοναστήρι ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού και ότι η νομοθεσία σχετικά με τις δραστηριότητες είναι σαφής». Εν τω μεταξύ, δεν γνωρίζουμε την επίσημη θέση του Υπουργείου αυτού, αν εγκρίνει ή καταδικάζει την ενέργεια αυτή. Θα περιμέναμε, κυρίως, την καταδίκη του γεγονότος από τον πολύ ευαίσθητο, όντως, θρησκευτικά, προστάτη της Παναγίας Σουμελά, της κυρά Μαριάμ και υμνητή του Ιησού των Ιεροσολύμων κ. Πρόεδρο της Τουρκίας. Σιγή ιχθύος. Για τον Ιησού αφιέρωσε ποίημα τιμής και σεβασμού, τον Μάιο 2021. Επιλέξει : «Ποιος σώζει τον Ιησού από αυτούς που τον δολοφόνησαν (για να μη ξεχνιόμαστε). Ποιος σώζει την ανθρωπότητα»; Ο ΥΦΕΞ της Τουρκίας, ονόματι Κιράν Ονάν, το δημοσιοποίησε. Αν όμως στην Ευρώπη, στην Αμερική και αλλού κάποιοι ανεγκέφαλοι δημοσιογράφοι –

γελοιογράφοι ειρωνεύονται τον Προφήτη Μωάμεθ με σκίτσα και αναρτήσεις κλπ., τότε ο κ. Πρόεδρος γίνεται "τούρκος", και δικαίως. Για την Παναγία Σουμελά γιατί αυτή η σιωπή; Δύο μέτρα και δύο σταθμά;

Εντός της Τουρκίας, τέλος, στην Κωνσταντινούπολη, ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος Α', ο και ιδιοκτήτης και οικοδεσπότης πνευματικά του Μοναστηριού Παναγίας Σουμελά έκαμε δεόντως τις σχετικές παραστάσεις στο Υπουργείο Πολιτισμού, όπως μετέδωσαν τα μέσα επικοινωνίας.

β. Εκτός Τουρκίας, στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση των Βρυξελλών. Το ΥΠΕΞ των Αθηνών, η Βουλή των Ελλήνων, Πολιτικοί, Βουλευτές, Ευρωβουλευτές, με επερωτήσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Δημοσιολόγοι, Δημοσιογράφοι, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ευρύτερα διεθνώς, χαρακτήρισαν το rave party στον ιερό αύλειο χώρο του ιστορικού Μοναστηριού της Παναγίας Σουμελά ως «**βεβήλωση**» και «**ασέβεια**» και «**αθλιότητα**». Ο ορισμός αυτός τα λέγει και τα εννοεί όλα. Από πλευράς Ηγεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, να επισημάνουμε την σοφή, και με πολλά μηνύματα στην Τουρκία αλλά και στην Ελλάδα, ολιγόλογη δήλωση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος Ιερωνύμου Β', εκ μέρους της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου Αθηνών, που ασχολήθηκε με το θέμα, και προσωπικώς.

Ας σταχυολογήσουμε κάποια σημεία εκ των ανωτέρω για το παρόν και για την πολιτική και θρησκευτική ιστορία, γενικώτερα.

Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Ιερώνυμος : «Όλα αυτά είναι θλιβερά γεγονότα και δείχνουν την πλευρά της **αθλιότητας**, που δεν είναι μόνο στην Τουρκία· είναι κι εδώ. Αυτό αντιμετωπίζεται μόνο, όταν αποφασίσουμε να γίνουμε πιο σοβαροί και εμβαθύνουμε περισσότερο στο νόημα της ζωής».

Υπουργείο Εξωτερικών Αθηνών : «Το γεγονός αποτελεί **βεβήλωση** του Μνημείου αυτού, υποψήφιου για την ανακήρυξή του σε μνημείο

παγκοσμίου πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO... η Μονή της Παναγίας Σουμελά ανοίγει μόνο για προσκυνηματικούς λόγους... καλούμε τις αρμόδιες τουρκικές αρχές να πράξουν τα δέοντα για να μην επαναληφθούν τέτοιες πράξεις και να γίνει σεβαστός ο ιερός χώρος της Μονής».

Βουλή των Ελλήνων - Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας και Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ορθοδοξίας της Βουλής των Ελλήνων : «Η διοργάνωση rave party στους χώρους του Μοναστηριού, που αιώνες τώρα δεσπόζει στο όρος Μελά, εκθέτει την σύγχρονη Τουρκία στα μάτια όχι μόνο των Χριστιανών αλλά όλου του πολιτισμένου κόσμου» (Γεν. Γραμματέας ΔΣΟ Μάξιμος Χαράκόπουλος).

Υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας. Αξιολογεί ως «βλάσφημη ενέργεια τις πρόσφατες εικόνες, που προβλήθηκαν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στις οποίες ξένο συγκρότημα φαίνεται να χορεύει στο χώρο της ιστορικής Μονής της Παναγίας Σουμελά» και ότι οι πράξεις αυτές «αποτελούν **βεβήλωση** ενός μνημείου, υποψηφίου για την ανακήρυξή του σε μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO».

Ευρωβουλευτές ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωκοινοβουλίου. Ερωτήσεις : Άννας Μισέλ Ασημακοπούλου, Εμμανουήλ Φράγκου, Ευάγγελου Μειμαράκη, Ελίζας Βόζενμπεργκ.

Στις ερωτήσεις οι ίδιοι χαρακτηρισμοί : **βεβήλωση και ασέβεια.**

Εισηγούνται λήψη μέτρων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Μητροπολίτης Ιλαρίων, του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας. «Η θρησκευτική ειρήνη σήμερα διασύρεται και πάλι στην Τουρκία», «**κυνική ιεροσυλία** ενός χριστιανικού ιερού», «εκφράζουμε κατηγορηματική διαμαρτυρία για τη **βεβήλωση** των ορθοδόξων ιερών στην Τουρκία».

Ποντιακή Ομοσπονδία. «Το γεγονός **βεβηλώνει** την ιερότητα του χώρου και προσβάλλει ευθέως τόσο το θρησκευτικό αίσθημα των Ποντίων

Ελλήνων, όσο και την διεθνή αντίληψη σεβασμού και προστασίας των θρησκευτικών και ιστορικών μνημείων από κάθε απόπειρα σπίλωσης και αλλοίωσης του χαρακτήρα τους... η Ιερά Μονή της Παναγίας Σουμελά δεν αποτελεί πνευματική κληρονομιά μόνο των Ελλήνων Ποντίων, αλλά είναι κορυφαίο Θρησκευτικό σύμβολο ολόκληρου του Ελληνισμού».

4. **Συμπέρασμα.** Όλες οι ανωτέρω ενέργειες - προσβολές και διασκεδάσεις συνιστούν βεβήλωση, ασέβεια, αθλιότητα και βδέλυγμα για όλους τους λογικούς ανθρώπους, άσχετα αν πιστεύουν στον Χριστό (Χριστιανοί), στον Αλλάχ - Ισλάμ (Μουσουλμάνοι) ή στον Βούδα (Βουδιστές) κλπ.